

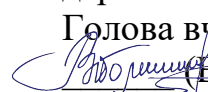
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА
«Соціально-гуманітарна експертиза»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Херсонського
державного університету

Голова вченої ради ХДУ

 (Володимир ОЛЕКСЕНКО)

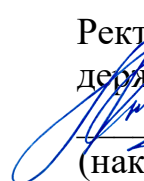
(протокол від 27.09.2021 р. № 3

зі змінами від протокол від
24.06.2024р. № 17, протокол від
30.09.2024р. № 3)

Сертифікатна програма вводиться в
дію з 01.10.2021 р.

Ректор Херсонського

державного університету

 (Олександр ЄНІВАКОВСЬКИЙ)

(наказ від 01.10.2021 р. №1108- Д,

наказ від 25.06.2024 р. № 349-Д,

наказ від 02.10.2024 р. № 530-Д)

Розроблено робочою групою у складі:

П.І.П. керівника та членів робочої групи	Посада (для сумісників місце основної роботи, посада)	Найменування закладу, що закінчив викладач (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами, керівництво науковою роботою здобувачів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, тип документу, тема, дата видачі)
Керівник робочої групи						
Гуріч Володимир Олексійович	Доцент кафедри філософії, соціології та соціальної роботи	Херсонський державний педагогічний університет (1996), учитель рос. мови та літератури, англійської мови Диплом з відзнакою КЖ 9015660 Школа соціальної роботи, Національний університет «Києво-Могилянська Академія» (1999) викладач соціальної роботи та соціальної політики свідоцтво № 167 від 26.11.1999	Кандидат педагогічних наук, 13.00.05. Соціальна педагогіка «Організаційно-методичні умови діяльності соціальних педагогів із забезпечення прав дитини» Доцент кафедри філософії, соціології та соціальної роботи 12ДЦ 041799 доцент Міністерство освіти і науки України 26.02.2015	23 роки	Більше 20 публікацій, у тому числі: 1.Мобільна допомога внутрішньо переміщеним особам у сільській громаді. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету</i> . Серія Соціологічні науки. № 1/2015. С. 58-62. 2.Theoretical and applied researches in the field of pedagogy, psychology and social sciences (Kielce, December 28-29, 2016). pp 56-59. 3.The problem of the ombudsperson for children's rights institution in Ukraine <i>Габітус</i> 2 (2016): 52-56. 4.Підготовка студентів вишу до роботи з вразливими групами населення// Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті: монографія/ За ред. Т.О. Дмитренко, Т.В. Колбіної. Херсон: вид-во ПП Вишемирський В.С. 2017. С. 314-351. 5.Соціальний супровід клієнта. <i>Модернізація змісту професійної</i>	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, «Методичні особливості підготовки майбутніх бакалаврів соціальної роботи до волонтерської діяльності», довідка № 03.01.20/25 від 31 січня 2023, 6 кредитів ЄКТС. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, кафедра соціальної роботи «Педагогічний досвід реалізації змісту навчання засобами технологій викладання фахових дисциплін зі соціальної роботи» наказ № 584-к від 31.10.16 р. Сертифікат АБ № 191 від 30.11.16 р.

					підготовки магістрів соціальної роботи: навчально-програмне видання / укл. С.В. Копилова.. – Херсон: вид-во ФОП Вишемирський В.С. – 2018. – С. 127–143. 6. Досвід організації волонтерської діяльності на тимчасово окупованій території (Херсон). Ввічливість. Humanitas, (2), 2023, С. 20–25.	
--	--	--	--	--	---	--

Члени робочої групи

Швець Тетяна Михайлівна	Доцент кафедри філософії, соціології та соціальної роботи	Херсонський державний педагогічний університет (2000); спеціальність - педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література; кваліфікація - вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури) Херсонський державний університет (2003; Спеціальність - педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література; кваліфікація - викладач української мови і літератури)	Кандидат педагогічних наук, 13.00.05 – соціальна педагогіка; «Розвиток системи пенітенціарних закладів для неповнолітніх в Україні (20-ті – 30-ті роки XX ст.)»	21 рік	Більше 40 публікацій, у тому числі: 1. Формування толерантності як засіб профілактики міжетнічних конфліктів у студентському середовищі / Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. педаг. університет імені Григорія Сковороди». Додаток 1 до Вип. 36, Том VIII (68): «Вища освіта України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.: Гнозис, 2016. – Випуск 27. – С 290-304 (фахове видання) 2. Rhetorical argumentation in modern public speaking / Revista Inclusiones Vol: 6 num Especial (2019): 257- 275. http://revistainclu	Херсонський національний технічний університет, свідоцтво про підвищення кваліфікації № 307 від 01.12.2017
-------------------------------	---	---	---	--------	---	--

					siones.org/index.php/inclu/article/view/1910 (WoS) 3. Specificity of the School-Students' Illegal Behavior Prevention in the Work of Social Teacher / Journal of Advanced Research in Law and Economic, Volume X, Summer, 3(41): 734 – 745. DOI: 10.14505/jarle.v10.3(41).06. Available from: http://journals.ase.rspublicshing.eu/jarle/index https://journals.aserspublicshing.eu/jarle/article/view/4656 (Scopus) 4. Influence of biophilosophical knowledge on personality development and humanistic world view formation of future physical education teachers in the universities of Ukraine / Revista Inclusiones Vol: 7 num 4 (2020): 179-193 http://revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1546 (WoS)	
Костючко в Сергій Карпович	Професор кафедри філософії, соціології та соціальної роботи	Херсонський державний педагогічний інститут ім. Н.К. Крупської (1990) Біологія та основи	Кандидат політичних наук. 23.00.02 Політичні інститути та процеси «Місцеве	Науково-педагогічний – 14 років, педагогічний – понад 35 років	Більш ніж 110 публікацій, із них – 1 одноосібна монографія, 3 – колективні, навчальний посібник,	Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет»

		сільського господарства; Кваліфікація - Вчитель біології та основ сільського господарства Диплом спеціаліста ТВ 960292 від 27.06.1990 Херсонський державний університет (2016) Спеціальність - Соціальна робота Кваліфікація - Соціальний працівник Диплом спеціаліста С16 №114485 від 26.07.2016	самоврядування як фактор становлення громадянського суспільства в Україні» Доктор філософських наук. 09.00.10 – філософія освіти «Біофілософська домінанта освітньої концепції в умовах становлення громадянського суспільства» Атестат доцента АД004460 від 26.02.2020		методичні рекомендації з політології, філософії, соціальної філософії, тези конференцій – понад 50.	«Світоглядно-формуючий потенціал філософського знання в процесі формування творчої особистості студента». Свідоцтво про підвищення кваліфікації № СС 00493020/00002 7-17 від « 10 » грудня 2017 р. Certificate Centre for European Reforms Studies a.s.b. I. Grand Duchy of Luxembourg «The specifics of teaching philosophy to future lawyers in terms of distance learning» 11.01.-12.03.2021
--	--	---	---	--	--	--

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет психології, історії та соціології Кафедра філософії, соціології та соціальної роботи
Офіційна назва сертифікатної програми	Соціально-гуманітарна експертиза
Обсяг сертифікатної програми	12 кредитів ЄКТС/ 360 годин
Тривалість сертифікатної програми	Довгострокова
Передумови	Вимоги щодо опанування сертифікатної програми: наявність ступеня вищої освіти «бакалавр»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії сертифікатної програми	Оновлюється один раз на три роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису сертифікатної програми	Офіційний сайт Херсонського державного університету: https://www.kspu.edu/Education/CertPrograms.aspx
2. Мета сертифікатної програми	
Формування здатності тих, хто навчається, рішення професійно- управлінських задач на основі засвоєння методів організації та здійснення соціально- гуманітарної експертизи інноваційних проєктів/ програм, що відповідають принципу забезпечення сталого розвитку суспільства	
3. Характеристика сертифікатної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань 23 Соціальна робота. Спеціальність 231 Соціальна робота. Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Спеціальність 054 Соціологія Галузь знань 07 Управління та адміністрування. Спеціальність 073 Менеджмент
Орієнтація сертифікатної програми	Осмислення перспектив розвитку сучасного українського суспільства у глобалізованому світі зумовлює необхідність реалізації управління на принципово інших засадах. Недостатньо продумані економічні, правові, організаційні рішення здатні спровокувати гострі соціальні, етнічні, політичні конфлікти. Необхідне врахування багатьох факторів, а також соціальних, антропологічних, екологічних ризиків, що неможливе без залучення знань, досвіду, інтуїції експертів-спеціалістів. Ефективність вирішення проблем залежить не тільки від законодавчого врегулювання й організаційного забезпечення, а й від готовності спеціалістів-експертів до здійснення кваліфікованої оцінки інноваційних проєктів, програм у соціально-економічній сфері

Основний фокус сертифікатної програми та спеціалізації	Модернізація соціальної сфери вимагає фахівців нової формації, що володіють сучасним ціннісно-світоглядним знанням та умінням його застосовувати для оцінки соціальних дій (рішень). Оволодіння методами оцінювання якості інноваційних проектів і програм, а також продукції й соціальних послуг, є не тільки передумовою творчого підходу до професійної діяльності, а й фактором професійного самовдосконалення. Метою сучасної соціальної політики є підвищення якості життя населення через надання допомоги тим, чиїх ресурсів недостатньо для вирішення життєвих проблем. Обмеженість суспільного ресурсу зумовлює необхідність оптимального застосування, отже, виникає необхідність здійснення зворотного зв'язку для оцінки дієвості наданих послуг. З іншого боку, допомога передбачає зміну стану клієнта, за якого він буде в змозі успішно вирішувати проблеми, що виникають. Це більш складна задача, успішність вирішення якої визначається якістю одержаних послуг: одна справа – нагодувати людину, зовсім інша – навчити самостійно готувати собі їжу. Фактором підвищення якості продукції й соціальних послуг є процес оцінювання внутрішніх і зовнішніх факторів життєдіяльності людини. Широке розповсюдження феномену оцінки у різних сферах діяльності людини стало причиною того, що вона стала не тільки предметом спеціальних досліджень, а й фактором
	забезпечення сталого розвитку особистості й суспільства.
Особливості програми	Основні акценти і фокусування програми зосереджено на таких темах: - Проблема модернізації соціокультурної сфери в Україні. Роль інноваційних проектів і програм в еволюційному русі суспільства; - Нормативно-правова база та проблеми стандартизації виробничої діяльності й соціального обслуговування; - Оцінка і оцінювання у соціальній практиці; - Методологічні засади ціннісно-орієнтаційної діяльності; - Методи соціально-гуманітарної експертизи та умови їх застосування; - Оформлення й представлення результатів експертного оцінювання;
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук 94.99 Діяльність інших громадських організацій
Подальше навчання	Не застосовано
5. Викладання та оцінювання	

Викладання та навчання	Засвоєння змісту курсу передбачає лекційну, практичну, самостійну форми занять. Практичні заняття орієнтовані на самостійний дослідницький пошук та застосування принципів та методів соціально-гуманітарної експертизи в діяльності організації. Форми навчання передбачають застосування поєднання двох стратегій: програмованого та проблемного навчання. Друга ґрунтується на застосуванні таких методів як: ситуаційно-рольові ігри, кейс-метод, дослідницька робота в групах, дискусії, а також герменевтичний метод. Індивідуальне консультування допоможе ефективно організувати самостійне вивчення деяких тем та виконати індивідуальне завдання
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Формування інформаційної компетенції в сфері ціннісно-орієнтаційної діяльності; формування розуміння місця оцінювально-експертної діяльності висококваліфікованого фахівця у забезпеченні сталого розвитку суспільства
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність здійснювати операції аналізу, синтезу, порівняння, систематизації, узагальнення генерувати ідеї, набувати нові знання ЗК 2. Здатність здійснювати критичну оцінку діючих нормативних документів, соціальних програм, проєктів тощо спроможність розуміти тенденції розвитку сучасного українського суспільства в контексті глобального світу, виявляти ціннісно-світоглядні орієнтири ЗК 3. Здатність здійснювати оптимальний вибір та застосовувати різні критерії оцінювання інноваційних проєктів і програм соціального характеру
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Ініціювати експертизу й виявляти активність з упровадження сучасних моделей, методів, засобів інноваційної діяльності ФК 2. Аналізувати інформацію суспільно-політичного та правового змісту; розуміти сутність інноваційних процесів, їх функції у забезпеченні сталого розвитку організацій, а також можливостей управління ними; ФК 3. Застосовувати різні методи оцінювання для з'ясування переваг і обмежень інноваційних проєктів ФК 4. Здатність інтегрувати результати ціннісно-орієнтаційної (експертної) діяльності в систему управління якістю надання соціальних послуг
7. Програмні результати навчання	

Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Усвідомлювати значення експертної діяльності в управлінні розвитком організації; ПРН 2. Знати критерії і показники соціально-гуманітарної експертизи, методи її здійснення та вимоги до оформлення результатів ПРН 3. Застосовувати методи соціально-гуманітарної експертизи та інтерпретувати одержані результати ПРН 4. Організовувати кваліфіковану експертизу інноваційних проектів і програм з різних напрямів функціонування соціальних систем ПРН 5. Підготувати експертний висновок і надати рекомендації для прийняття управлінського рішення ПРН 6. Представляти результати експертизи у доступній для сприйняття формі
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення здійснює кафедра філософії, соціології та соціальної роботи: Кандидат педагогічних наук, доцент Гуріч Володимир Олексійович; Доктор філософських наук, професор Костючков Сергій Карпович; Кандидат педагогічних наук, доцент Швець Тетяна Михайлівна
Матеріально-технічне забезпечення	Спеціалізовані кабінети з проведення тренінгової та консультативної роботи, лекційні аудиторії мають мультимедійне обладнання, ноутбук, проектор з демонстраційним екраном великого розміру
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Джерела для вивчення курсу: 1. Безверхнюк Т. М., Котова Н. О., Попов С. А. Управління проектами в публічній сфері: навч. посіб. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. 342 с. 2. Білоус Т. М. Соціальна експертиза: сфера застосування та особливості відбору експертів. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2015. № 3(1). С.94-101 Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2015_3(1)_14 3. Калінеску Т. В. Соціальний аудит та інспектування/ Т. В. Калінеску, Т. С. Шаповалова, Т. С. Ліхоносова. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В. Даля, 2012. 312 с. 4. Мазурик О. В. Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія: теоретико-методологічні засади дослідження, західний досвід, вітчизняні перспективи. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. 2015. № 1148, Вип. 34. С. 107-113. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2015_1148_34_20. 5. Радейко Р. Види експертиз законопроектів у законодавчому процесі. URL : http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2017/aug/5637/vnulpurn201685517.pdf 6. Ребуха Л. З. Історіогенез соціогуманітарної експертизи. Вітакультурний млин. 2011. Модуль 10. С. 34-37. 7. Система сучасних методологій: хрестоматія у чотирьох томах / упоряд., відп. ред., перекл. А. В. Фурман. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. Том 3. 400 с. 8. Фурман А.В., Ребуха Л.З. Складники і форми методологічної організації комплексної гуманітарної експертизи //Науковий огляд. – 2018. - № 4 (7)

9. Хананашвили Н. Л., Автономов А. С. Оцінка соціальних проектів: навч. посіб. Київ: Вид. група «Юрист», 2014. 240 с.
10. Шаповалова Т. В. Соціальний аудит та моніторинг і оцінка в управлінській діяльності : навч. посіб. Київ : Друкарський двір Олега Федорова, 2020. 152 с.
11. Чернов С.В. Удосконалення методології соціальної експертизи публічних проектів у регіональному управлінні. Державне будівництво. №1/2017. С. 1-11.
12. Sample SWOT and GAP Analyses and Worksheet. URL : https://gsm.ucdavis.edu/sites/main/files/file-attachments/swot_gap_analyses.pdf

Нормативно-правова база

1. Про деякі питання підготовки документів для реалізації проектів соціально-економічного розвитку: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 20.06.2013 р. № 699. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1066-13>
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL : https://minjust.gov.ua/m/str_35409
3. Про затвердження Методики проведення державної експертизи інвестиційних проектів та форми висновку за її результатами: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 13.03.2013 р. № 243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0437-13#Text>
4. Про затвердження Положення про оцінку та конкурсний відбір запропонованих міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади інвестиційних проектів, що передбачають залучення коштів державного бюджету, і утворення комісії Міністерства економічного розвитку і торгівлі України з оцінки та конкурсного відбору інвестиційних проектів: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.06.2012 р. № 697. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-12#Text4>.
5. Про затвердження порядку проведення державної експертизи інвестиційних програм (проектів): Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2013 р. № 701. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/683-2012>
6. Про порядок затвердження Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2012 г. № 684. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/847-2011-%D0%BF>

Інтернет-ресурси

1. www.iso.org – ISO: Global standards for trusted goods and services
2. <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html> – guidance to those who recognize that respect for society and environment, the “right thing” to do...(сторінка стандарту ISO 26000 «Системи менеджменту соціальної відповідальності». Керівні вказівки)
3. www.globalreporting.org/ - сайт Глобальної мережі зі соціальних ініціатив (Global Reporting Initiative's – GRI).
4. www.eoq.org – офіційний сайт Європейської організації з якості (European Organization for Quality – EOQ).
5. rada.gov.ua – портал Верховної ради України
6. www.msp.gov.ua/main/Normativna-baza.html – Міністерство

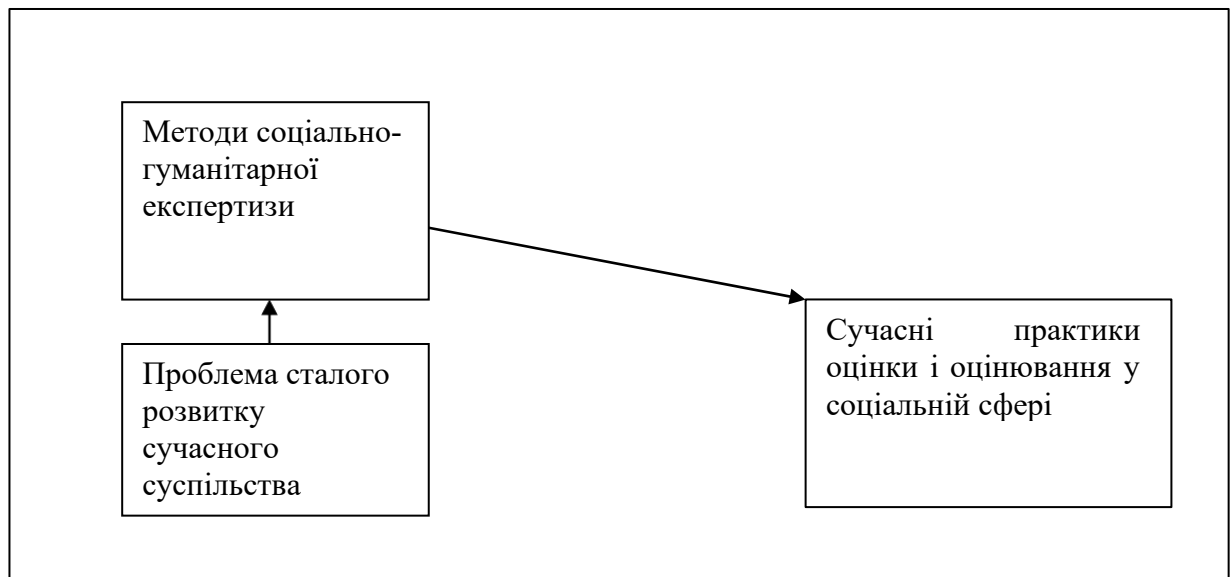
	соціальної політики України. Нормативна база А також: презентації лекцій; навчально-методичне забезпечення проведення семінарських і практичних занять; методичні рекомендації до самостійної роботи; кейси; нормативно-правові акти відповідно до змісту курсу, що розміщені на відповідних сторінках ресурсу ХДУ КСУ онлайн: ksuonline.kspu.edu
--	--

Перелік компонент сертифікатної програми

Код н/д	Компоненти сертифікатної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів/ годин	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Освітні компоненти сертифікатної програми			
OK1	Проблема сталого розвитку сучасного суспільства ЗМ 1. Соціальна комунікація. Основи соціального діалогу ЗМ 2. Соціальна безпека і соціальна політика	4 кредити ЄКТС/ 120 годин	диференційний залік
OK2	Методи соціально-гуманітарної експертизи ЗМ 1. Соціальна кваліметрія ЗМ 2. Соціальний аудит гуманітарних проєктів та соціального підприємництва ЗМ 3. Методи оцінки і оцінювання у соціальній практиці	5 кредитів ЄКТС/ 150 годин	диференційний залік
OK 3	Сучасні практики оцінки і оцінювання у соціальній сфері ЗМ 1. Оцінка якості соціальних послуг ЗМ 2. Оцінювання життєздатності інноваційних проєктів	3 кредити ЄКТС/ 90 годин	диференційний залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ		12 кредитів ЄКТС/ 360 годин	

Структурно-логічна схема сертифікатної програми

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент сертифікатної програми подається у вигляді графа.

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Навчання за сертифікатною програмою завершується атестацією слухачів з виявленням рівня досягнення програмних результатів навчання і компетентностей, передбачених сертифікатною програмою. Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам сертифікатної програми

	OK1	OK2	OK3
ЗК1		+	
ЗК2		+	
ЗК3	+		
ФК1	+		
ФК2	+		+
ФК3		+	
ФК4			+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами сертифікатної програми

	OK1	OK2	OK3
ПРН1	+		
ПРН2		+	
ПРН3		+	+
ПРН4	+	+	
ПРН5			+
ПРН6			+

Керівник сертифікатної програми

Володимир ГУРІЧ